هشدار استاندارد به مردم

طلای بدون کد و طلای آب‌شده نخرید

مدیرکل استاندارد تهران درباره خرید طلای بدون کد و طلای آب‌شده هشدار داد و فعالیت آزمایشگاه‌های فاقد صلاحیت را از عوامل آشفتگی بازار دانست و گفت: عیار مصنوعات طلا باید حداقل ۷۵۰ در هزار باشد.

قاسم فدوی، مدیرکل اداره کل استاندارد استان تهران، در گفت‌وگو با خبرنگار مهر اظهار کرد: استاندارد طلا در زمره استانداردهای اجباری قرار دارد و نظارت ما بر این حوزه به این صورت است که از سطح عرضه نمونه‌برداری و آزمون انجام می‌دهیم. در مواردی که عیار طلا پایین‌تر از حد استاندارد باشد، حتما با تولیدکننده و فروشنده برخورد می‌کنیم؛ چراکه طبق قانون، عرضه کالای مشمول استاندارد اجباری که غیراستاندارد باشد، تخلف محسوب می‌شود و هم تولیدکننده و هم فروشنده مشمول برخورد قانونی خواهند شد.

وی افزود: مردم باید هنگام خرید مصنوعات طلا دقت کنند که روی هر قطعه، کدی حک شده باشد. این کد، شناسه تولیدکننده طلاست. در استان تهران، این شناسه با حرف «T» آغاز می‌شود که نشانه اقتصادی تهران است. این مقام مسوول اضافه کرد: بنابراین، خریداران باید وجود این کد را روی مصنوعات طلا بررسی کنند و اگر چنین کدی وجود نداشت، از خرید آن خودداری کنند؛ زیرا آن محصول تحت نظارت ما نیست و نمی‌توان از عیار آن اطمینان داشت.

فدوی تصریح کرد: موضوع دیگری که باید به آن توجه شود، خرید و فروش طلای آب‌شده است. طلای آب‌شده به عنوان ماده اولیه در طلاسازی استفاده می‌شود و مردم نباید وارد حوزه خرید و فروش آن شوند؛ چراکه هیچ نظارتی از سوی مراجع ناظر بر این معاملات وجود ندارد. همچنین نشانه‌ها و اعدادی که روی طلای آب‌شده حک می‌شود و به عنوان مثال عیار آن را مشخص می‌کند، مورد تأیید ما نیست. مدیرکل اداره کل استاندارد استان تهران ادامه داد: متأسفانه یکی از مشکلات بازار طلا، فعالیت تعداد زیادی آزمایشگاه غیرمجاز است. منظور از غیرمجاز بودن این آزمایشگاه‌ها، نداشتن تأیید صلاحیت از سوی سازمان استاندارد است. ممکن است این مراکز از سوی اصناف تأیید شده باشند، اما از نظر ما تأیید صلاحیت نشده‌اند و نتایج آزمون‌های آنها مورد پذیرش نیست. توصیه ما به مردم این است که به اعداد و ارقامی که این آزمایشگاه‌های فاقد تأیید صلاحیت اعلام می‌کنند، اعتماد نکنند وی افزود: بسیاری از تولیدکنندگانی هم که با پرونده‌های قضایی مواجه می‌شوند، مشکلشان از همین جا ناشی می‌شود؛ یعنی طلای خود را برای عیارسنجی به این آزمایشگاه‌ها، که اصطلاحا به آنها مراکز ری‌گیری گفته می‌شود، می‌سپارند، در حالی که اعداد و ارقام اعلام‌شده از سوی این مراکز از نظر ما قابل پذیرش نیست

به گفته فدوی، این آزمایشگاه‌ها عیار طلا را با روش‌های غیراستاندارد و غیرقابل‌قبول اندازه‌گیری می‌کنند. می‌توان گفت بخش عمده‌ای از تلاطم و آشفتگی بازار طلا نیز به فعالیت همین آزمایشگاه‌ها بازمی‌گردد. مدیرکل اداره کل استاندارد استان تهران گفت: در استانداردهای ما، مصنوعات طلا باید حداقل ۷۵۰ در هزار طلا داشته باشند. ۲۵۰ در هزار باقی‌مانده می‌تواند از فلزات دیگری مانند مس یا نقره تشکیل شده باشد. کنترل ما نیز بر این اساس است که میزان طلای موجود در محصول حتماً حداقل ۷۵۰ در هزار باشد.

لزوم بازنگری در شیوه مدیریت برای بهبود کیفیت

دبیرکل انجمن مدیریت کیفیت ایران گفت: تحول فناوری، تغییر نیازهای مشتریان و دگرگونی مهارت‌های مورد نیاز سازمان‌ها، ضرورت بازنگری در شیوه مدیریت را جدی‌تر کرده است.

به گزارش خبرنگار مهر، بیست‌وچهارمین مراسم بزرگداشت «روز ملی کیفیت» با شعار «کیفیت در گذار؛ بازاندیشی در مدیریت سازمان» برگزار شد.

امیر حیدری، دبیرکل انجمن مدیریت کیفیت ایران، با تأکید بر دگرگونی‌های فناورانه و تغییر انتظارات مشتریان گفت: تحول فناوری، تغییر نیازهای مشتریان و دگرگونی مهارت‌های مورد نیاز سازمان‌ها، ضرورت بازنگری در شیوه مدیریت را جدی‌تر کرده است. او شعار امسال را فراخوانی برای بازاندیشی درباره جایگاه کیفیت در تصمیم‌های مدیران توصیف کرد؛ جایگاهی که باید به بهبود عملکرد سازمان، افزایش اعتماد و خلق ارزش برای جامعه منتهی شود. به گفته دبیرکل انجمن، هدف از برگزاری این رویداد فراهم کردن فرصتی برای گفت‌وگوی مدیران، فعالان اقتصادی، دانشگاهیان و متخصصان کیفیت درباره مسائل واقعی سازمان‌ها و تبادل تجربه برای مواجهه با تحولات پیش‌رو بود. او تصریح کرد: ارتقای کیفیت نیازمند مشارکت مدیران ارشد و همراهی همه بخش‌های سازمان است و انتظار داریم گفت‌وگوهای این مراسم به طرح پرسش‌های روشن‌تر و شناسایی راهکارهای قابل پیگیری در محیط واقعی کسب‌وکار کمک کند.

بخش علمی مراسم امسال بر سه محور «حکمرانی کیفیت»، «کیفیت ۴.۰ و هوشمندسازی» و «شایستگی و سرمایه انسانی» استوار بود و این محورها در قالب سه نشست تخصصی هم‌زمان بررسی شدند که بخش نخست گذار از مدیریت کیفیت به حکمرانی کیفیت بود، محور این نشست، بررسی این پرسش بود که مدیریت کیفیت چگونه می‌تواند در مرکز راهبری و تصمیم‌گیری سازمان قرار گیرد. بخش دوم گذار به کیفیت ۴.۰ و هوشمندسازی بود که با تمرکز بر تحول دیجیتال و هوش مصنوعی، بازآفرینی نقش نیروی دانشی و مدیریت هوشمند کیفیت برگزار شد. گذر از آموزش به شایستگی؛ بازاندیشی در توسعه سرمایه انسانی نیز بخش سوم بود که با محوریت اثربخشی آموزش در عملکرد حرفه‌ای، ارزیابی و توسعه شایستگی‌ها و ارتباط دانشگاه با محیط کار تشکیل شد. به گفته دبیرکل انجمن، پیوند کیفیت با تصمیم‌های راهبردی سازمان، نقش فناوری و داده در بهبود عملکرد و چگونگی تبدیل آموزش به شایستگی‌های موردنیاز محیط کار از مباحث اصلی این سه نشست بود.

رویداد

انتشار رتبه‌بندی جدید بازرگانان

تغییر ضوابط سقف صادرات و تودیع ضمانت

نسخه پاییز ۱۴۰۵ رتبه‌بندی واردکنندگان و صادرکنندگان در سامانه جامع تجارت منتشر شد. نسخه جدید رتبه‌بندی بازرگانان در سال ۱۴۰۵ با به‌روزرسانی شاخص‌های ارزیابی منتشر شده و فعالان تجاری می‌توانند از طریق سامانه جامع تجارت، وضعیت رتبه، سقف اعتباری واردات و صادرات و همچنین رشته‌فعالیت‌های مجاز خود را مشاهده و بررسی کنند. بر اساس ضوابط جدید، بازرگانان فاقد سابقه صادراتی در پنج سال گذشته، در مرحله نخست سقف صادراتی صفر دریافت می‌کنند و صادرات آنها منوط به ارایه ضمانتنامه معتبر خواهد بود.

بر اساس اطلاعیه منتشرشده، بازرگانان برای دسترسی به اطلاعات جدید باید به بخش «عملیات رتبه‌بندی و مالی» و سپس «مدیریت رتبه‌بندی» در سامانه جامع تجارت مراجعه کنند.

طبق اعلام سامانه جامع تجارت، در نسخه جدید، نحوه محاسبه سقف واردات نسبت به نسخه‌های گذشته تغییری نکرده و صرفاً شاخص‌های مورد استفاده در این محاسبات به‌روزرسانی شده‌اند؛ با این حال، ضوابط تعیین سقف صادرات با تغییراتی همراه شده است. بر این اساس، بازرگانانی که طی پنج سال گذشته هیچ‌گونه عملکرد صادراتی نداشته‌اند، در مرحله نخست سقف صادراتی پایه صفر دریافت می‌کنند و انجام صادرات برای این گروه صرفاً با تودیع ضمانتنامه معتبر امکان‌پذیر خواهد بود.

همچنین بازرگانانی که سابقه صادرات دارند، اما درصد بازگشت ارز حاصل از صادرات آنها در تعهدات سررسیدشده صفر است، مشمول محدودیت سیستمی شده و سقف صادراتی برای آنها در نظر گرفته نخواهد شد. بر اساس ضوابط جدید، مهم‌ترین شاخص‌های تعیین‌کننده سقف صادراتی هر بازرگان شامل رتبه محاسبه‌شده در سامانه، عملکرد صادراتی و میزان سرمایه است. در محاسبه عملکرد صادراتی نیز بالاترین مقدار میان مجموع صادرات سه سال اخیر و حداکثر صادرات انجام‌شده در یک سال از پنج سال گذشته بازرگان، مبنای ارزیابی قرار می‌گیرد. هر بازرگان در هر ویرایش رتبه‌بندی، صرفاً یک‌بار امکان انتخاب رشته‌فعالیت‌های خود را دارد و پس از ثبت نهایی، تا زمان انتشار ویرایش بعدی رتبه‌بندی امکان تغییر رشته‌فعالیت‌های انتخاب‌شده وجود نخواهد داشت.

روغن نباتی و قطعات خودرو در فهرست واردات مرزنشینان

واردات روغن نباتی و قطعات یدکی خودروهای سبک و سنگین توسط شرکت‌های تعاونی مرزنشینان گیلان و گلستان ابلاغ شد.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، بر اساس نامه ارسالی به سازمان توسعه تجارت ایران، درباره درخواست اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان‌های گیلان و گلستان، ردیف تعرفه‌های مورد نیاز برای واردات برخی کالاها از سوی شرکت‌های تعاونی مرزنشینان اعلام شده است.

بر این اساس، کالاهای مورد نظر در فهرست اقلام مجاز برای ورود توسط مرزنشینان و شرکت‌های تعاونی آنان قرار دارند. اقلام مشمول این درخواست شامل روغن نباتی مایع و جامد، به استثنای روغن زیتون، قطعات یدکی خودروهای سبک و سنگین و همچنین قطعات منفصله خودرو (CKD) است. در همین راستا، از مرجع ذی‌ربط درخواست شده است دستور ابلاغ ردیف تعرفه‌های مربوط به واردات این کالاها را به گمرکات اجرایی صادر کند تا امکان انجام تشریفات وارداتی از سوی تعاونی‌های مرزنشین فراهم شود. همچنین بر اساس اعلام انجام‌شده، ردیف تعرفه‌های مذکور در سامانه‌های مرتبط نیز درج خواهد شد.

رییس اتحادیه نمایشگاه‌داران:

«اتوپلازا» مجوزی از ما نگرفته است

رییس اتحادیه نمایشگاه‌داران خودرو گفت: فستیوال اتوپلازا هیچ مجوزی ندارد و در سامانه صنفی ثبت نشده است. برگزاری فستیوال تجاری و نمایشگاهی موسوم به «اتوپلازا» در کیلومتر ۱۱ بزرگراه شهید لشکری (جاده مخصوص کرج)، طی روزهای اخیر به یکی از خبرسازترین حواشی اقتصادی تبدیل شده است. این دست رویدادها که با دعوت از چهره‌های سرشناس شبکه‌های اجتماعی، برپایی برنامه‌های سرگرمی پرهزینه و هیاهوی فراوان تبلیغاتی همراه است، بیش از آنکه فضایی تخصصی برای شفافیت بازار خودرو باشد، بیشتر به مانوری پررزق‌وبرق شباهت دارد که اهداف تجاری و پیامدهای اقتصادی آن محل تردید کارشناسان است. در شرایطی که بخش عمده‌ای از جامعه با چالش‌های معیشتی و رکود بازار خودروهای اقتصادی دست‌وپنجه نرم می‌کنند، تمرکز اینگونه نمایشگاه‌ها بر مدل‌های لوکس و سرمایه‌های سرگردان، پرسش‌های جدی درباره جهت‌گیری این ریخت‌وپاش‌ها ایجاد کرده است. در همین رابطه، اسد کرمی، رییس اتحادیه نمایشگاه‌داران و فروشندگان خودرو تهران، درباره ابعاد قانونی فعالیت این مجموعه گفت: مجموعه اتوپلازا تاکنون هیچ‌گونه مجوزی از اتحادیه نمایشگاه‌داران خودرو تهران دریافت نکرده و اساساً فعالیت آن نیز در سامانه هیات عالی نظارت بر سازمان‌های صنفی کشور ثبت نشده است.

وی با استناد به مقررات قانون نظام صنفی تصریح کرد: فعالیت مراکز فروش متمرکز خودرو و برپایی نمایشگاه‌های تخصصی در این حوزه، مستلزم دریافت مجوزهای قانونی از مراجع ذی‌ربط است و هیچ مجموعه‌ای نمی‌تواند بدون طی این فرآیندها اقدام به فعالیت کند. رییس اتحادیه نمایشگاه‌داران خودرو تهران با تأکید بر ضرورت نظارت بر واحدهای صنفی افزود: اتحادیه موظف است پیش از آغاز به کار چنین مراکزی، شرایط فنی، حقوقی و صلاحیت صنفی برگزارکنندگان را بررسی کند تا از بروز تخلفات و تضییع حقوق مصرف‌کنندگان جلوگیری شود، اما این مجموعه بدون طی مراحل قانونی فعالیت خود را کلید زده است.

صادرات مجدد در مناطق آزاد ضابطه‌مند شد؛ مهلت ۶ ماهه برای خروج کالا

ضوابط جدید صادرات مجدد

تعادل |

صادرات مجدد کالا از مناطق آزاد تجاری ـ صنعتی که تاکنون از چارچوب اجرایی مدون و مصوب هیات وزیران برخوردار نبود، با ابلاغ آیین‌نامه جدید وارد مرحله ضابطه‌مندتری شده است. بر اساس این مصوبه، فعالان اقتصادی می‌توانند کالاهای وارداتی را پس از انجام اقداماتی مانند بسته‌بندی مجدد، برچسب‌گذاری، تجمیع و تفکیک محموله‌ها یا صرفاً ارایه خدمات انبارداری، به کشورهای دیگر صادر کنند. با این حال، بهره‌مندی از این امکان مستلزم اخذ مجوز فعالیت، ثبت آماری کالا، تعیین منشأ ارز و رعایت مهلت حداکثر شش‌ماهه برای صادرات مجدد خواهد بود.

ورود صادرات مجدد به چارچوب قانونی مشخص

با ابلاغ آیین‌نامه جدید هیات وزیران، چارچوب قانونی صادرات مجدد کالا از مناطق آزاد مشخص شد؛ ثبت آماری در سامانه جامع تجارت، اخذ مجوز از سازمان منطقه و ثبت اظهارنامه در سامانه گمرک از الزامات این رویه است.

آیین‌نامه اجرایی صادرات مجدد در مناطق آزاد تجاری ـ صنعتی در جلسه ۲۶ مهرماه ۱۴۰۵ هیات وزیران و به پیشنهاد دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری ـ صنعتی و ویژه اقتصادی به تصویب رسید و در تاریخ ۱۹ آبان‌ماه از سوی معاون اول رییس‌جمهور ابلاغ شد. ناصر خرمالی، مدیر امور بازرگانی و توسعه صادرات دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، با اعلام این خبر گفت: با تدوین و تصویب این آیین‌نامه، برای نخستین‌بار چارچوب قانونی و رویه اجرایی مشخصی برای صادرات مجدد کالا از طریق مناطق آزاد کشور به خارج از کشور تعیین شده است. به گفته وی، پیش از این حتی در سرزمین اصلی نیز چارچوب مدون و رویه اجرایی مشخصی برای صادرات مجدد که به تصویب هیات وزیران رسیده باشد، وجود نداشت و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد با هدف ایجاد بستر قانونی و تسهیل فعالیت فعالان اقتصادی صادرات‌محور، تدوین این آیین‌نامه را در دستور کار قرار داد.

توسعه کسب‌وکار، ایجاد اشتغال مضاعف، افزایش درآمد سازمان‌های مناطق آزاد، تنوع‌بخشی به بازارهای هدف و توسعه فعالیت کریدورهای حمل‌ونقل بین‌المللی از جمله اهدافی است که برای اجرای این آیین‌نامه عنوان شده است.

چه کالاهایی امکان صادرات مجدد دارند؟

مطابق ماده یک آیین‌نامه، صادرات مجدد به کالاهایی اطلاق می‌شود که از مبدأ کشورهای خارجی وارد محدوده منطقه شده و پس از طی فرایندهای مجاز، بدون تغییر اساسی در ماهیت کالا یا با اعمال تغییرات مشخص‌شده، مجدداً به خارج از کشور صادر می‌شوند. بر اساس این مقررات، صادرات مجدد در چهار قالب امکان‌پذیر است: نخست، صادرات کالا پس از تغییر بسته‌بندی؛ دوم، برچسب‌گذاری کالا، مشروط بر اینکه نام تجاری آن تغییر نکند؛ سوم، تغییر بارکد کانتینر، تجمیع و تفکیک قبض انبار و محموله‌ها و چهارم، صادرات مجدد کالای خارجی بدون هیچ‌گونه تغییر و صرفاً با ارایه خدمات انبارداری. خرمالی نیز با اشاره به این ظرفیت‌ها تأکید کرده است که ویژگی اصلی صادرات مجدد، حفظ ماهیت کالای واردشده است و تغییرات انجام‌شده عمدتاً به عملیات آماده‌سازی، بسته‌بندی، برچسب‌گذاری و خدمات لجستیکی محدود می‌شود. بر این اساس، ورود کالا با مبدأ ساخت اسراییل به مناطق آزاد با هدف صادرات مجدد ممنوع است. همچنین کالاهای مشمول این رویه نباید در سامانه جامع تجارت مشمول محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های تعرفه‌ای و اولویت کالایی باشند.

اخذ مجوز و تعیین منشأ ارز پیش‌شرط فعالیت

بر اساس ماده ۲ آیین‌نامه، اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی فعالیت در حوزه صادرات مجدد باید مجوز فعالیت اقتصادی مربوط را از سازمان منطقه آزاد دریافت کنند. متقاضیان همچنین موظف‌اند طرح تجاری خود را با ذکر جزییات فعالیت، شرایط نگهداری کالا و اقداماتی که قرار است روی آن انجام شود، برای بررسی و صدور مجوز به سازمان منطقه ارایه دهند. از سوی دیگر، واردات کالا با رویه صادرات مجدد مستلزم ثبت آماری در سامانه جامع تجارت و تعیین منشأ ارز است. تأمین ارز نیز می‌تواند از طریق صادرات مجدد بدون انتقال ارز یا از محل سپرده ارزی خود متقاضی انجام شود. مدیر امور بازرگانی و توسعه صادرات دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد در تشریح فرآیند اجرایی این رویه گفته است کالا پس از ورود به منطقه، در واحد عملیاتی یا تولیدی متعلق به متقاضی تحت عملیات مورد نظر قرار می‌گیرد و پس از پایان مراحل آماده‌سازی، تشریفات صادرات از طریق صدور پروانه صادراتی و اظهار کالا در سامانه امور گمرکی انجام خواهد شد.

مهلت شش‌ماهه برای صادرات مجدد و نظارت بر عملکرد مناطق

یکی از محورهای مهم آیین‌نامه، تعیین مهلت مشخص برای خروج کالاهای واردشده با این رویه است. مطابق ماده ۳، سازمان‌های مناطق آزاد موظف‌اند حداکثر ظرف شش ماه از زمان ورود کالا، عملکرد صادرات مجدد را پایش و گزارش میزان صادرات را به تفکیک منطقه و منشأ ارز به کارگروه مربوط ارایه کنند.

همچنین بر اساس اعلام دبیرخانه، حداکثر مهلت تعیین‌شده برای صادرات مجدد کالای واردشده به مناطق آزاد، شش ماه از تاریخ ورود کالا به منطقه است. در کنار این موضوع، سازمان‌های مناطق آزاد مکلف شده‌اند هزینه‌های ورود، نگهداری و خدمات مرتبط با کالا را به‌صورت سالانه تعیین کنند. این هزینه‌ها باید در چارچوب اساسنامه و مقررات مربوط و با هدف ایجاد مزیت رقابتی نسبت به سایر رویه‌های گمرکی مجاز در منطقه تعیین شود.

آیین‌نامه جدید برای جلوگیری از انحراف کالاهای واردشده با رویه صادرات مجدد نیز محدودیت‌هایی در نظر گرفته است. بر اساس تبصره ۴ ماده ۲، ورود این کالاها به سرزمین اصلی بدون طی تشریفات گمرکی، مصرف آنها در منطقه و توقف بیش از مهلت تعیین‌شده از سوی سازمان منطقه مجاز نیست.

همچنین در مواردی که سازمان منطقه و صاحب کالا مکلف به صادرات صددرصدی کالا باشند، اما این تعهد اجرا نشود، موضوع در چارچوب مسوولیت مراجع نظارتی ذی‌ربط قرار می‌گیرد. سازمان‌های مناطق نیز موظف‌اند تضامین لازم را مطابق مصوبه هیات‌مدیره خود دریافت کنند.

اظهارنامه صادراتی در سامانه EPL ثبت می‌شود

در بخش تشریفات گمرکی، ماده ۶ آیین‌نامه تصریح می‌کند اظهارنامه صادراتی با رویه «صادرات مجدد» باید در سامانه امور گمرکی (EPL) گمرک ثبت شود.

همچنین مطابق ماده ۵، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران بر اساس گواهی صادرشده از سوی سازمان منطقه، برای کالاهایی که از محدوده منطقه خارج می‌شوند، گواهی مبدأ با درج رویه صادرات مجدد و ذکر کشور تولیدکننده اولیه کالا صادر می‌کند. بر اساس تبصره ۳ ماده ۶ نیز دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد موظف است حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ آیین‌نامه، پیگیری‌های لازم را برای ثبت سامانه صادرات مجدد در سامانه جامع تجارت انجام دهد. ابلاغ آیین‌نامه صادرات مجدد را می‌توان گامی در جهت تعیین تکلیف یکی از رویه‌های تجاری مناطق آزاد دانست؛ رویه‌ای که در صورت اجرای مناسب می‌تواند ظرفیت این مناطق را در زمینه انبارداری، بسته‌بندی، تجمیع محموله‌ها و ارایه خدمات لجستیکی تقویت کند.

موقعیت جغرافیایی ایران و دسترسی به مسیرهای حمل‌ونقل منطقه‌ای، امکان ایفای نقش فعال‌تر مناطق آزاد در جابه‌جایی و توزیع کالا میان کشورهای مختلف را فراهم می‌کند. با این حال، تحقق این ظرفیت صرفاً به تصویب مقررات وابسته نیست و عواملی مانند سرعت انجام تشریفات گمرکی، هزینه نگهداری کالا، شفافیت در تعیین منشأ ارز و هماهنگی سامانه‌های تجاری در موفقیت این سیاست نقش تعیین‌کننده دارند.

از این منظر، آیین‌نامه جدید علاوه بر ایجاد امکان قانونی برای صادرات مجدد، سازمان‌های مناطق آزاد را نیز در برابر نحوه ورود، نگهداری و خروج کالا مسوول می‌کند. بنابراین، چگونگی اجرای مهلت شش‌ماهه، نظارت بر تعهدات صادرکنندگان و تسهیل فرآیندهای گمرکی مشخص خواهد کرد که این مقررات تا چه اندازه می‌تواند مناطق آزاد را به مراکز موثر تجارت و خدمات لجستیکی منطقه‌ای تبدیل کند.

تولید خودرو ۶۰ درصد آب رفت

سقوط مونتاژکاران

تولید خودرو توسط شرکت‌های مونتاژکار در هفت ماه ابتدایی امسال حدود ۶۰ درصد افت داشته است. داده‌های وزارت صمت نشان می‌دهد تولید این شرکت‌ها در مقایسه به هفت ماه ابتدایی سال قبل از ۱۰۷ هزار و ۷۴۹ دستگاه به ۴۱ هزار و ۶۵۴ دستگاه رسیده است. مدیران خودرو، فرادموتور و بهمن‌موتور به‌ترتیب کاهش تولید ۹۱، ۸۸ و ۶۲ درصدی را ثبت کرده‌اند و سهم مونتاژکاران از ۳۰ به حدود ۲۰ درصد کل تولید خودرو سواری در کشور رسیده است. گزارش‌های منتشرشده از مشکلات تامین ارز و اختلال در حمل‌ونقل قطعات خبر می‌دهند. هم‌زمان وزارت خزانه‌داری امریکا نیز از تحریم پنج شرکت خارجی همکار با شرکت‌های ایرانی خبر داده است. یعنی احتمالا مشکلات مونتاژکاران در ماه‌های آینده تداوم دارد.

تولید خودرو سواری در ایران با احتساب عملکرد ایران‌خودرو، سایپا و شرکت‌های خصوصی از یک میلیون و ۱۱۲ هزار و ۴۲۱ دستگاه در سال ۱۴۰۳ به ۹۲۵ هزار و ۹۳۶ دستگاه در سال ۱۴۰۴ کاهش پیدا کرد. به این ترتیب تولید سواری در یک سال بیش از ۱۸۶ هزار دستگاه پایین آمد و افت ۱۶،۸ درصدی را ثبت کرد. به گزارش فرارو؛ کاهش تولید در سال ۱۴۰۵ نیز ادامه پیدا کرده است. براساس آمار وزارت صمت مجموع تولید سواری از ابتدای فروردین تا پایان مهر امسال به ۳۵۱ هزار و ۲۰۹ دستگاه رسید. مدت مشابه سال قبل ۵۵۶ هزار و ۴۱۱ دستگاه از خط تولید خودروسازان داخلی و مونتاژکاران خارج شد. اختلاف این دو عدد کاهش ۲۰۵ هزار و ۲۰۲ دستگاهی و افت ۳۶،۹ درصدی را نشان می‌دهد. شدت افت تولید مونتاژکاران در همین دوره بیشتر بوده است. مطابق آمار وزارت صمت تولید این شرکت‌ها در هفت ماه ابتدایی ۱۴۰۴ دقیقا ۱۰۷ هزار و ۷۴۹ دستگاه بود و امسال به ۴۱ هزار و ۶۵۴ دستگاه رسید. یعنی ۶۶ هزار و ۹۵ دستگاه کمتر از پارسال.

مدیران خودرو بیشترین افت را بین شرکت‌های مونتاژکار داشته است. این شرکت در هفت ماه ابتدایی سال گذشته ۳۴ هزار و ۳۶۰ دستگاه خودرو تولید کرده بود اما تولید امسال مدیران خودرو به سه هزار و ۳۳ دستگاه محدود شد. اختلاف تولید دو دوره بیش از ۳۱ هزار دستگاه است و کاهش حدود ۹۱ درصدی را نشان می‌دهد.

پس از مدیران خودرو و فرادموتور با افت ۸۸ درصدی و بهمن‌موتور با کاهش ۶۲ درصدی قرار دارند. شاید با شرکت‌هایی روبرو شویم که تولیدشان نسبت به سال قبل رشد داشته اما این افزایش‌ها بیشتر در مقایسه با سطح پایین تولید آنها در سال گذشته ثبت شده است. در یک جمله باید به افت ۶۱،۳ درصدی تولید خودرو توسط مونتاژکاران اشاره کنیم.

تامین ارز یکی از موضوعاتی است که در گزارش‌های مربوط به کاهش تولید مونتاژکاران مطرح شده است. محمد اتابک وزیر صمت اخیرا به تخصیص ارز بیشتر به خودروسازان داخلی اشاره کرده است. یعنی تغییر مسیر ارز از مونتاژکاران به خودروسازان داخلی.

فعلا جابه‌جایی منابع ارزی را باید در حد یک احتمال بدانیم و نمی‌توانیم سهم مشخصی از افت تولید را به آن نسبت بدهیم. اظهارات نقل‌شده از وزیر صمت نیز به‌تنهایی میزان تغییر سهم شرکت‌های خصوصی را روشن نمی‌کند. محدودیت حمل‌ونقل اما موضوع دیگری است و می‌شود به شکل جدی‌تر به آن نگاه کرد. محدودیت‌هایی که در ماه‌های اخیر به‌خاطر جنگ و حوادث بعد از آن مثل محاصره دریایی رخ داده و به اختلال مراودات در مسیرهای زمینی کشیده شده، تامین قطعات مونتاژکاران را مختل کرده است.

به این موارد تحریم شرکت‌های تامین‌کننده قطعات خودروهای مونتاژی را هم باید اضافه کرد. این شرکت‌ها در اندونزی، امارات، ترکیه و هنگ‌کنگ فعالیت دارند و از اول اکتبر ۲۰۲۶، برابر با ۹ مهر ۱۴۰۵ اجازه حمایت از مونتاژکاران را نخواهند داشت. طبق ادعای وزارت خزانه‌داری امریکا شرکت گلدن موتورسایکل اینترنشنال در اندونزی و شرکت اینتگریتد اتو پارتس در امارات برای تامین قطعه و موتور به خودروسازان ایرانی تحریم شده‌اند. یک شرکت دیگر در ترکیه نیز به ارسال قطعات کامیون برای یک شرکت مونتاژکار دیگر تحریم شده است. این مسائل را می‌توانیم عاملی برای تداوم افول مونتاژکاران بدانیم. یعنی احتمال تداوم ماه‌های گذشته برای ماه‌های آینده.

واردکنندگان خودرو یا واسطه‌های فروش

پاسخگوی پول مردم کیست؟

تعدد شرکت‌ها و تبدیل شدن برخی مجموعه‌ها به واسطه‌های پنهان، کار را به جایی رسانده که متقاضی خودروی وارداتی حتی نمی‌داند طرف قراردادش یک واردکننده واقعی است یا واسطه لیزینگ‌نما که منجر به آشفتگی در بازار شده و با ورود دادستانی تهران به موضوع برای پاکسازی بازار از سوداگران فاقد مجوز، ابعاد تازه‌ای به خود گرفته است.

به گزارش ایسنا، صنعت خودرو و بازار آن در شرایطی که ظاهرا از پشتوانه دستگاه‌های متولی و ناظر بالایی برخوردار است، اما خریداران خودروی وارداتی امروز حتی نمی‌دانند پای قرارداد آنها امضای یک واردکننده واقعی قرار دارد یا از سوی واسطه‌ها دست به دست شده که تاخیر در ایفای تعهدات، جابه‌جایی مدل خودرو میان قرارداد و تحویل و ابهام در اینکه در نهایت چه کسی باید پاسخگوی پول مردم باشد، امروز مهترین پرسش‌هایی هستند که باید به آنها پاسخ داده شود؛ مجموعه این ابهام‌ها اکنون پای دادستانی تهران را نیز به این موضوع باز کرده و در همین راستا، پلیس امنیت اقتصادی مامور شناسایی عرضه‌کنندگان فاقد مجوز شده است.

اما روایت بسیاری از خریداران از یک بستر مبهم آغاز می‌شود. یک خریدار خودرو وارداتی در گفت‌وگو با ایسنا می‌گوید: ۱۳ مرداد یک خودروی تویوتا مدل یاریس را از یک نمایشگاه خریداری کرده و در لحظه معامله، مدل خودرو برایش ۲۰۲۵ ثبت شده و وعده داده شد پلاک و مدارک ظرف دو هفته کاری آماده می‌شود؛ اما پس از خرید مشخص می‌شود مدل خودرو مربوط به سال ۲۰۲۴ است و دریافت پلاک، چیزی نزدیک به سه ماه زمان لازم دارد و حتی برای مدل ۲۰۲۵ پول بیشتری از وی دریافت شده و پس از روشن شدن ماجرا، تنها بخشی از مابه‌التفاوت به او بازگردانده شده است.

به گفته این خریدار، بعدا و با ادامه پیگیری‌های وی مشخص شد که شرکتی که نمایشگاه‌دار خودرو از آن خریداری کرده، خود خودرو مذکور را از یک شرکت واردکننده دیگر خریداری کرده و اصلا مجوز واردات خودرو نداشته و به اصطلاح واردکننده خودرو نیست. این فرد که خودرو را به‌صورت فیزیکی تحویل گرفته، اما سه ماه امکان استفاده از آن را نداشته، می‌گوید: در مراجعاتش به خریداران دیگری برخورده که همچنان برای دریافت خودرو یا پلاک در انتظارند و در نهایت بر اساس اعلام مرکز رسانه قوه قضاییه، پلیس امنیت اقتصادی فراجا مکلف شده با ابلاغ به رده‌های استانی، اشخاص حقیقی و حقوقی فاقد مجوز فروش و پیش‌فروش خودرو را به‌طور مستمر شناسایی کند.

طبق اعلام مرکز رسانه قوه قضاییه گزارش‌های پلیس امنیت اقتصادی باید به ادارات صمت و مراجع تعزیراتی رفته و در صورت احراز رفتار مجرمانه، پرونده همراه با مستندات به دادستان محل وقوع جرم برسد. صلاحیت حرفه‌ای شرکت‌های دارای مجوز هم باید دوباره بازبینی شود و درخواست‌های ثبت سفارش و مجوز فروش شرکت‌های دارای تخلف یا تعهدات معوق، با عملکردشان راستی‌آزمایی شود.

بی‌شک شناسایی فروشندگان بدون مجوز، اقدام و گام مهمی است، اما به نظر می‌رسد به رفع تمام چالش در این حوزه منجر نشود چراکه این پدیده از دل بی‌شمار شرکت‌هایی بیرون آمده که عنوان «واردکننده» را یدک می‌کشند؛ بی‌آنکه لزوما واردکننده باشند.

حتی در میانه این آشفته‌بازار، شرکت‌های کوچکی شکل گرفته‌اند که خود، خودرو وارد نمی‌کنند؛ از واردکنندگان اصلی خرید کرده و به اسم واردکننده به مردم می‌فروشند؛ برخی نیز چهره‌ای شبیه فعالیت لیزینگی یافروش اقساطی به خود گرفته‌اند که افزون بر التهابی‌سازی بازار، پرسش اصلی درباره حدود تعهدات آنها در حوزه خودرو است.

بنابراین تا زمانی که نهاد متولی صدور مجوز، صلاحیت شرکت‌ها را پیش از آغاز فعالیت و در طول حیاتشان به صورت جدی پایش نکند و تا وقتی تعدد همین شرکت‌ها عامل سردرگمی مردم است، تفتیش پس از تخلف نمی‌تواند تنها داروی بازار باشد.

قطعا شناسایی واسطه‌های بی‌مجوز اقدام مهمی است که بی‌شک با ورود پلیس و قوه قضاییه کمک بسیاری به وضعیت بازار می‌کند، اما نهادهای اعطاکننده مجوز به این شرکت‌ها خود پاسخ اصلی این چالش‌ها هستند چراکه اگر قرار باشد هر شرکتِ نه چندان متخصصی با یک مجوز سهل به نام واردکننده پول مردم را بگیرد و از پاسخگویی هم فرار کند، سیرِ تعدد واردکننده واسطه ادامه خواهد یافت و سرمایهِ مردم به عنوان خریدار، قربانی آرام همین غفلت خواهد بود.

در نهایت متولیان صدور مجوز به این شرکت‌ها نیز باید به میزان همین شرکت‌ها پاسخگو باشند و نظارت باید از زمانی آغاز شود که مجوز هنوز صادر نشده، نه زمانی که پول مردم بابت خودرویی که معلوم نیست چه کسی و چه زمانی باید به آنها تحویل دهد، از دست رفته باشد.